

Język polski, klasa III, 08.04.2021r.

Temat: Uchwycone w poetyckim obrazie - *Jarmark Cudów* Wisławy Szymborskiej.



Efekt nazywany bokehem
THOR, licencja: CC BY-SA 2.0

Ćwiczenie 1

Przeczytaj wiersz Wisławy Szymborskiej pt. „Jarmark Cudów”.
Zwróć uwagę na to, jakie zjawiska nazywane są w tym utworze cudami.

Wisława Szymborska *Jarmark Cudów*

Cud pospolity:
to, że dzieje się wiele cudów pospolitych.

Cud zwykły:
w ciszy nocnej szczekanie
niewidzialnych psów.

Cud jeden z wielu:
chmurka zwiewna i mała,
a potrafi zasłonić duży ciężki księżyc.

Kilka cudów w jednym:
Olcha w wodzie odbita

i to, że odwrócona ze strony lewej na prawą,
i to, że rośnie tam koroną w dół
i wcale dna nie sięga,
choć woda jest płytka.

Cud na porządku dziennym:
wiatry dość słabe i umiarkowane,
w czasie burz porywiste.

Cud pierwszy lepszy:
krowy są krowami.

Drugi nie gorszy:
ten a nie inny sad
z tej a nie innej pestki.

Cud bez czarnego fraka i cylindra:
rozfruwające się białe gołębie.

Cud, no bo jak to nazwać:
słońce dziś weszło o trzeciej czternaście,
a zajdzie o dwudziestej zero jeden.

Cud, który nie dziwi, tak jak powinien:
palców u dłoni wprawdzie mniej niż sześć,
za to więcej niż cztery.

Cud, tylko się rozejrzeć:
wszechobecny świat.

Cud dodatkowy, jak dodatkowe jest wszystko:
co nie do pomyślenia
jest do pomyślenia.

Wisława Szymborska, *Jarmark Cudów*, [w:] tejże, *Ludzie na moście*, Warszawa 1986, s. 42.

Jest to wiersz o niezwykłości otaczającego nas świata. Jako cuda określono tu rzeczy zwyczajne, pospolite, np. chmury, wiatr, krowy, gołębie.

Podmiot liryczny (może poetka) to ktoś, kto umie patrzeć, postrzegać, wyraża swój zachwyt. Utwór Wisławy Szymborskiej *Jarmark Cudów* jest prezentacją świata jako miliona cudów. Wszystko według poetki jest czymś cudownym, niezwykłym, wyjątkowym, jednym jedynym. Tak samo wyjątkowe są wschody słońca, jak i to, że posiadamy taką a nie inną ilość palców. Jest to zachwyt nad celowością, sensownością natury - wszystko w niej ma swoje uzasadnienie.

Szymborska dzieli cuda na "pospolite", "zwykłe", "jedne z wielu", co ma oznaczać, iż cała nasza codzienność jest nimi przesiąknięta. Czytając wiersz noblistki powinniśmy sobie zdać sprawę z tego, iż **cud tkwi w samym życiu** i wystarczy ten cud tylko zauważyć, odkryć, zdać sobie z niego sprawę.

Poetka w wierszu zastosowała **paradoks** (efektywne sformułowanie przeciwstawnych myśli, gra sprzecznych pojęć):

- cud ale pospolity,
- cud ale zwykły,
- cud ale jeden z wielu,
- cud ale na porządku dziennym,
- cud ale pierwszy lepszy,
- cud, który nie tak dziwi jak powinien,
- cud tylko się rozejrzeć,
- cud dodatkowy.

Ćwiczenie 2

- a). Wyjaśnij tytuł wiersza. Znaczenie słów sprawdźcie w słowniku języka polskiego.
- b). Nazwij zasadę, na jakiej zostały dobrane epitety określające cud. Podaj wyrazy przeciwstawne do słów:
niezwykły -
cudowny -
- c). Wymień kilka niezwykłych i kilka zwykłych cudów przywołanych w wierszu W. Szymborskiej.
- d). Czy to, co poetka nazywa cudami, naprawdę nimi jest? Uzasadnij swoją opinię.

- e). Opisz, jaką prawidłowość dostrzegasz w budowie wszystkich zwrotek.
- f). Stwórz własną zwrotkę dotyczącą cudów pospolitych zbudowaną podobnie jak w wierszu *Jarmark Cudów*.
- g). Znajdź zwrotkę, która mogłaby być podsumowaniem całego wiersza i jego myślą przewodnią. Zapisz tę strofę w zeszycie.

Ćwiczenie 3

Przeczytajcie wiersz w taki sposób, aby oddać jego budowę. Np. w taki sposób, że każda strofa będzie czytana przez kolejne dwie osoby, pierwszą część zapowiadającą czyta jedna osoba, drugą – wyjaśnienie – kolejna.

Ćwiczenie 4

Zaprojektuj album fotograficzny.

- Każdy obraz poetki z wiersza W. Szymborskiej to inspiracja do twojej fotografii.
- Kolejnym kartkom nadaj tytuły: pierwsze wersy zwrotek.
- Naszkicuj projekt zdjęć, które umieścisz w swoim albumie.

Ćwiczenie 5

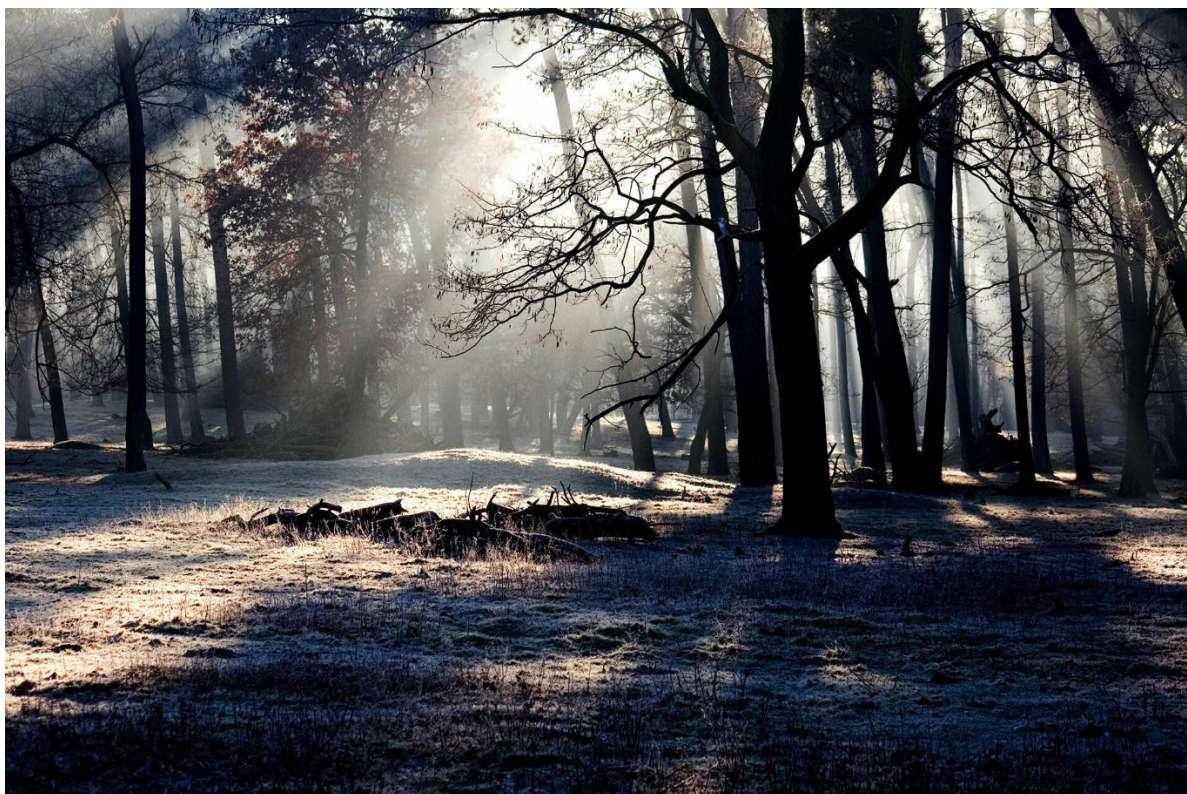
Idź na spacer (do lasu, parku, nad rzekę itp.), rozejrzyj się wokoło. Jakie „zwykłe cuda” dostrzegasz? Zrób zdjęcia do swojego albumu.

Ćwiczenie 6

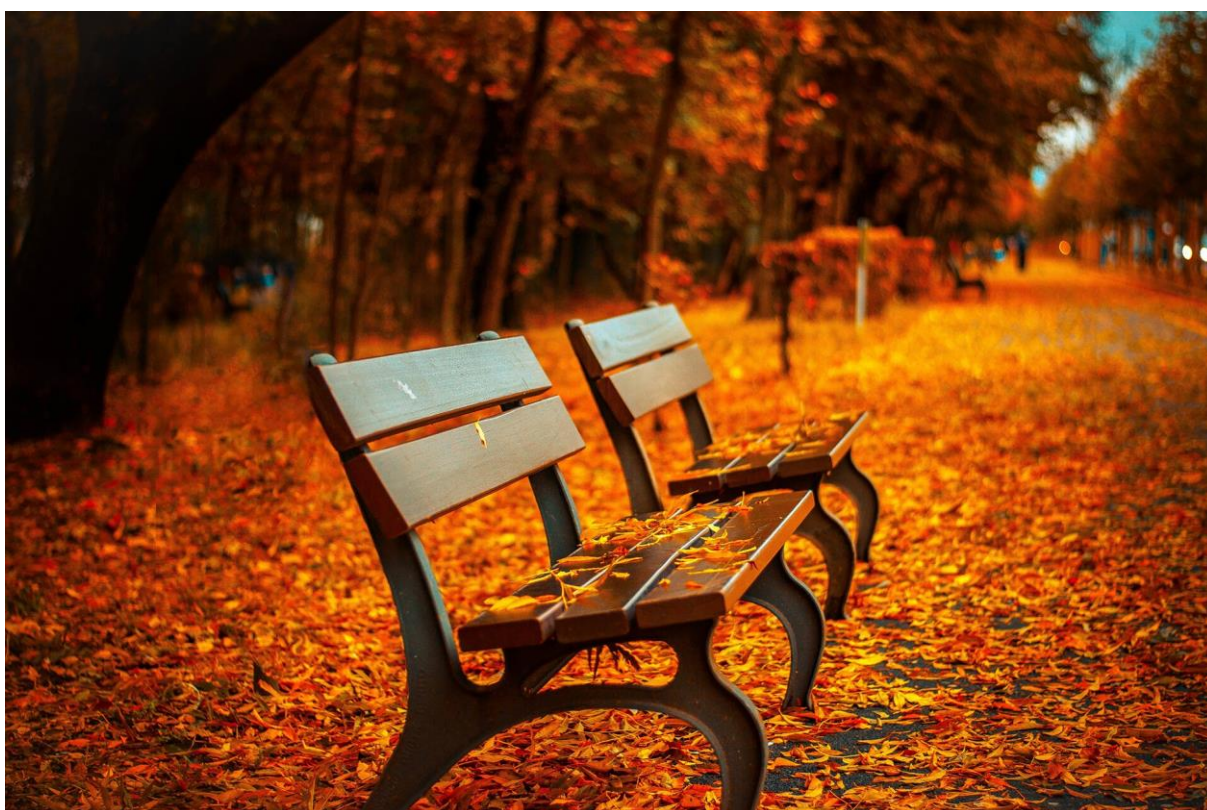
Opisz co najmniej jeden z dostrzeżonych przez Ciebie cudów. Przeczytaj swój opis w klasie, posłuchaj opisów innych uczniów, a przekonasz się, że obrazy można tworzyć słowami.

Ćwiczenie 7

Przyjrzyj się uważnie zdjęciom poniżej. Niech zainspirują Cię przed zaplanowaną wyprawą do parku.



Źródło: a. nn., licencja: CC BY 3.0.



Źródło: a. nn., licencja: CC BY 3.0.



Źródło: a. nn., licencja: CC BY 3.0.

